

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINA TEŠANJ
OPĆINSKI NAČELNIK

Broj: 07-44-2-154/16

Datum: 18.01.2016. godine

OPĆINSKO VIJEĆE
- Ovdje

INFORMACIJA
O IZVRŠENOM DEMINIRANJU, TRAJNOM OBILJEŽAVANJU
MINSKIH POLJA I UKLANJANJU NUS-A U 2015. GODINI NA PODRUČJU
OPĆINE TEŠANJ

Problem kontaminacije minama prisutan je u većini općina FBiH, a jedna od njih je i općina Tešanj. Obzirom da je od strane Centra za uklanjanje mina u BiH (u daljem tekstu: BH MAC) 2011. godine urađen Plan protuminskog djelovanja za općinu Tešanj (u daljem tekstu :Plan), sve aktivnosti su bile usmjerena ka realizaciji utvrđenih planskih aktivnosti na deminiranju i upozoravanju na opasnosti od mina. Navedenim Planom utvrđena su najugroženija područja općine i to periferni dijelovi mjesnih zajednica Miljanovci-Lončari, Kalošević, Mrkotić, Orašje Planje, Džemilić Planje, Raduša, Dobropolje-Mekiš i djelimično Karadaglije. U ovim mjesnim zajednicama uglavnom je kontaminirano poljoprivredno i šumsko zemljište.

Planom je utvrđena sumnjiva površina po kategorijama prema sljedećoj strukturi:

Minska situacija- općina Tešanj	Sumnjiva površina I kat. (km ²)	0,5697
	Sumnjiva površina II kat. (km ²)	0,7251
	Sumnjiva površina III kat. (km ²)	1,7947
	Ukupna sumnjiva površina (km ²)	3,0895
	Broj ugroženih zajednica	10

Minska situacija općine Tešanj po kategorijama

U 2015. godini, protuminska aktivnost se provodila u skladu sa Planom, Listom prioriteta za 2015. godinu i usaglašenim aktivnostima na deminiranju projekata koji su realizovani kroz strukture civilne zaštite. Provedeno su sljedeće protuminske aktivnosti:

Red. broj	NAZIV PROJEKTA DEMINIRANJA	DEMINIRANA POVRŠINA	VRSTA PMA	NAPOMENA
1.	Vrela	80.184 m ²	Tehničko izviđanje	Realizovan
UKUPNO DEMINIRANO U 2015.:		80.184 m ²		

Deminirane površine u 2015. godini na području općine Tešanj

Projekat su realizovali deminerski timovi Federalne uprave civilne zaštite. Pored gore navedenog realizovanog projekta u 2015. godini, od strane Službe civilne zaštite izvršena je zamjena oštećenih karata minske situacije područja na tri bilborda u mjesnim sredinama Oraš Planje, Piljužići i Miljanovci-Lončari.

Također, tokom 2015. godine su intenzivno vođene aktivnosti sa Japanskom Ambasadom na usaglašavanju projekata deminiranja za preostala sredstva u visini od 198.000 KM, koja su ostala na

raspolaganju nakon realizacije projekta. Blagovremeno je izvršeno usaglašavanje, te prosljeđeni prijedlozi projekata sa zahtjevom za realizaciju. Očekuje se izjašnjenje Japanske Ambasade po zahtjevu.

Ostvaren je kontakt i sa Ambasadom Republike Njemačke u BiH, koja je izrazila zainteresovanost za realizaciju jednog projekta deminiranja. Usaglašen je i kandidovan projekat, te se očekuje konačno izjašnjenje Ambasade Njemačke u BiH.

Svoju zainteresovanost za nastavak realizacije projekata deminiranja na području općine Tešanj izrazila je i Federalna uprava civilne zaštite, koja je krajem 2015. godine izvršila izviđanje slobodnih projekata na području općine Tešanj.

U skladu sa Planom za područje općine Tešanj, za dalju realizaciju na raspolaganju su svi preostali projekti I i II kategorije. Ovo se odnosi na površine koje su projektovane i utvrđene Planom za područje općine Tešanj.

ID broj	Projekat-Lokacija	Površina (m ²)	Kategorija	Kanton	Općina	Napomena
1	2	3	4	5	6	7
7121	Vrela - Crvena zemlja	43.284,00	Teh.izviđanje	ZE-DO	Tešanj	Lista 2016
8783	Lončari – Podkomin 5	93.251,00	Teh.izviđanje	ZE-DO	Tešanj	Lista 2016
8784	Lončari – Podkomin 6	129.780,00	Teh.izviđanje	ZE-DO	Tešanj	Lista 2016
8866	Kalošević-Bugarinovići 3	57.971,00	Teh.izviđanje	ZE-DO	Tešanj	Lista 2016
8867	Kalošević-Bugarinovići 4	51.199,00	Teh.izviđanje	ZE-DO	Tešanj	Lista 2016
U K U P N O		375.485,00				

Lista preostalih projekata za deminiranje po Planu protuminskog djelovanja i Listom projekata za 2016. godinu

Saradnja, koordinacija, izvještavanje i informisanje redovno se provodilo u skladu sa propisima i potrebama, a naročito sa i prema BH MAC-u Sarajevo i regionalnim uredima u Tuzli i Banja Luci, upravama civilne zaštite Federacije i Kantona, Općinskom vijeću i Općinskom načelniku, općinskim službama, Policijskoj upravi Tešanj i mjesnim zajednicama i građanima, kao i medijskim kućama na području općine Tešanj i šire.

Izradom Plana protuminskog djelovanja za općinu Tešanj, otklonjene su mnoge prepreke i problemi koji se odnose na utvrđivanje prioritetnih površina za deminiranje, kategorizaciju površina itd., pa je time omogućeno aktivnije i konkretnije definisanje i predlaganje projekata, samim tim što su prioritetni projektni zadaci definisani Planom. Problemi koji se javljaju u toku realizacije nisu u nadležnosti općine Tešanj, već izvođača i BH MAC-a.

Na kraju treba istaći da je u periodu od 2002. do 2015. godine ukupno deminirano 864.497,30 m², od čega 407.927,31 m² tehničko izviđanje, a 456.569,99 m² čišćenje.

U okviru provođenja aktivnosti na deminiranju uočeni su sljedeći problemi:

- Nedostatak finansijskih sredstava za deminiranje viših organa vlasti u smislu podrške projektima deminiranja;
- Smanjena zainteresovanost donatora za deminiranjem, naročito kada izostane finansijska podrška lokalnih zajednica za sufinansiranjem projekata deminiranja;
- Dug period evaluacije projekata i odobrenih sredstava;
- Nedostatak gotovih projekata (projekte izrađuje BH MAC), u odnosu na stvarne potrebe za kandidovanjem;
- Neprovođenje blagovremenog reizviđanja postojećih projekata, kao i površina za koje treba izvršiti projektovanje od strane BH MAC-a.
- Uništavanje i otuđivanje znakova upozorenja,
- Ulazak u obilježena minska polja i sumnjive površine iz određenih ekonomskih razloga (sjeća šume, prikupljanje čahura, branje šumskih plodova ...).

PRIKUPLJANJE I UNIŠTAVANJE NEEKSPLODIRANIH UBOJNIH SREDSTAVA I MINSKO
EKSPLOZIVNIH SREDSTAVA

Neeksplodirana ubojna sredstva (NUS) su sva tijela ili njihovi dijelovi koja u sebi sadrže eksplozivnu materiju, bojni otrov ili radiološku supstancu koja je sposobna da svojim aktiviranjem ugroze okolinu koja ih okružuje. U neeksplodirana ubojna sredstva se mogu svrstati i sva druga ubojna sredstva koja nisu upotrebljena jer su svjesno/nesvjesno ostavljena, izgubljena ili zaboravljena. Ovdje se prije svega misli na municiju ili eksplozivna sredstva koja nisu imala svoju prvobitnu upotrebu nego su izgubljena, ostavljena na linijama razgraničenja, pored puteva, u šumama i na drugim mjestima, te svojim prisustvom potencijalno predstavljaju opasnost po zdravlje i život čovjeka.

Zaštita od neeksplodiranih ubojnih sredstava predstavlja jednu od značajnih mjera u sistemu zaštite i spašavanja i kao takva regulisana je članom 86. Do 89. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća FBiH („Službene novine FBiH“, broj: 39/03, 22/06 i 43/10).

Nadležnost općinske Službe CZ u ovoj oblasti je da po prijavi građana o nađenom NUS-u isti evidentira, izvrši izviđanje, obilježi tu lokaciju i obavijesti Sektor za deminiranje i uklanjanje neeksplodiranih ubojnih sredstava Federalne uprave CZ koji preduzimaju dalje aktivnosti na uklanjanju NUS-a angažujući svoje deminerske timove.

Stanje na terenu sa aspekta zaštite od NUS-a pokazuje da se još uvijek na području općine Tešanj nalaze neeksplodirana sredstva. Također, dio neupotrebljenih ubojnih sredstava može se pronaći odbačen na raznim mjestima od strane nesavjesnih građana, pa na takav način uz dodatno izlaganje istih vanjskim uticajima, ugrožavaju svoj i živote drugih ljudi. Prema broju prijava i broja uklonjenog NUS-a iz godine u godinu dolazi do smanjenja broja pronađenog i uklonjenog NUS-a, ali je neophodno nastaviti provoditi preventivne i operativne radnje u okviru navedene mjere.

Služba civilne zaštite povremeno svake godine putem medija obavještava stanovništvo općine Tešanj o načinu postupanja u slučaju pronalaska NUS-a, naročito za vrijeme proljetnih radova i uništavanja korova paljenjem.

U ovoj informaciji moramo spomenuti i veoma dobru i korektnu saradnju Službe civilne zaštite, Policijske stanice Tešanj i Kantonalne uprave civilne zaštite Zenica nakon pronalaska i do momenta uklanjanja pronađenog NUS-a. Reorganizacijom Sektora za deminiranje i uklanjanje NUS-a Federalne uprave CZ, koja je usmjerila svoje aktivnosti više prema deminiranju, stvorio se proceduralni vakum koji iziskuje angažovanje Tima za uklanjanje NUS-a koji pokriva tri i više kantona, pa zavisno od broja prijava uklanjanje NUS-a se vrši nakon nekoliko dana, na šta je već ranije Služba civilne zaštite skretala pažnju.

Svakako da treba spomenuti i ono najbitnije da u toku 2015. godine na području općine Tešanj nije bilo minoincidenata, odnosno slučajeva stradanja ili ranjavanja građana, pripadnika TUN tima i uposlenika Službe civilne zaštite od zaostalog NUS-a, što svakako opravdava sve dosadašnje aktivnosti u provođenju mjera zaštite od NUS-a.

Pregled prikupljenih neeksplodiranih ubojnih sredstava u 2015. godini

Red. Broj	VRSTA NUS-a	KOLIČINA
1.	Granata 120 mm	1 kom.
2.	Granata 105 mm	1 kom.
3.	Granata MB 60 mm	2 kom.
4.	Granata 122 mm	1 kom.
5.	Pancir granate 120 mm	1 kom.
6.	Pancir granate 76	1 kom.
7.	Granata 20 mm	1 kom.
8.	Tromblon	2 kom.
9.	Municija 12,7 mm	1 kom.
10.	Mina PMR-2A	1 kom.
11.	Ručna bomba	7 kom.

U okviru provođenja aktivnosti na uklanjanju NUS-a uočeni su sljedeći problemi:

- I dalje je primjetno bacanje i odlaganje zaostalih NUS-a na mjesta kao što su vodotoci, šume, divlje deponije, putni pojasi i dr.;
- Neodgovorno ponašanje pojedinaca kod pronalaska i nakon obilježavanja istog u smislu diranja, pomjeranja i sl.;
- Neblagovremeno preduzimanje mjera uklanjanja pronađenog NUS-a od strane sektora za NUS Federalne uprave civilne zaštite;
- Neovlašteno prenošenje pronađenog NUS-a do Službe civilne zaštite bez prethodnog upoznavanja Službe o istom i dr.
- Nepoštivanje znakova i obilježja minske opasnosti od strane pojedinaca.
- Zadržavanje ovih sredstava u objektima stanovanja i pomoćnim objektima njihovo neuslovno čuvanje.

Zbog svega navedenog neophodno je kontinuirano nastaviti provođenje mjera obavještanja građana o postupku pronalaska NUS-a, kao i u slučaju mogućeg ulaska u sumnjivu površinu, te pozivati ih na dosljedno poštivanje znakova minske opasnosti. Takođe, pojačati aktivnosti u ostvarivanju kontakta sa potencijalnim donatorima, putem svih faktora koji mogu osigurati finansijska sredstva za deminiranje,

OBRAĐIVAČ:
SLUŽBA CIVILNE ZAŠTITE

Mensur Saletović, profesor

OPĆINSKI NAČELNIK

Mr.Sc. Suad Huskić, profesor